

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ І ПРАВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРАВОСУДДЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Добкіна К.Р.

"29" 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ І ЛОГІКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

галузь знань 08 Право

спеціальність 081 Право

2022-2023рр.

Робоча програма **Методологія та логіка наукового дослідження** для
аспірантів.

Рівня вищої освіти «третього освітньо-наукового» за спеціальністю 081 Право.

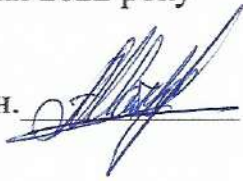
Київ: ДУІТ, 2022р., с.27

Розробники: доцент, д.ю.н., Добкіна К.Р.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри правосуддя

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

В.о.завідувач кафедри, д.ю.н.

А.В. Матвійчук

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 08 Право	Обовязкова	
	Спеціальність 081 Право		
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання контрольна робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи аспіранта – 4	Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)	24 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		84 год.	104 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
залік	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33/66 %;

для заочної форми навчання – 10/90%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Методологія і логіка наукового дослідження» полягає у поглибленні та конкретизації знань з юридичних наук стосовно умов майбутньої професійної та правозастосовчої діяльності, формування нових знань з права та розвиток правового світогляду й правової культури та організації наукових досліджень

Акцентується увага на єдності теорії і практики, впливі ідей і філософсько-правових концепцій на формування наукових досліджень.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни «Методологія і логіка наукового дослідження» є вивчення загальнотеоретичних наукових питань права, суспільства та держави, набуття аспірантами всебічних знань стосовно:

- поняття, предмету і методології науки права;
- організації наукової діяльності;
- основних напрямів науки права та місця дисертації в науці права;
- сутності та змісту права як міри науки і практики
- особливості взаємодії права та науки;
- світоглядних та методологічних аспектів наукових досліджень.

2.3. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Для виконання своїх завдань методологія і логіка наукового дослідження безпосередньо взаємодіє з дисциплінами, які направлені на теоретичне вивчення досліджень права. Ці дисципліни, включаючи методологію та логіку наукових досліджень права, в цілому є елементом системи пізнання права. Серед дисциплін, суміжних з даною дисципліною слід виділити: філософію, соціологію, політологію.

Природа права, відмінність права від закону, важлива роль юридичних норм для спільного буття людей і для наукової самореалізації кожного індивіда в рамках суспільства – все це вказує на потужну міждисциплінарність сучасної методології права.

2.4. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методологія і логіка наукового дослідження» аспірант повинен набути такі результати навчання:

1. Знання: об'єкту, предмету і методів права; понятійно-категоріальний апарат досліджень права; основні українські та світові філософсько-правові школи, напрями, головні типи та концепції право розуміння; сутність та смисл права як міри свободи особи в її взаємовідносинах із державою, владою, законом; особливості взаємодії права та науки права як форм суспільної свідомості; світоглядні та методологічні аспекти становлення європейського права.

2. Уміння: визначати ціннісно-нормативні принципи аналізу різних типів праворозуміння; проводити наукові дослідження самостійно та в групі; формувати особисту політичну і громадянську позиції, розвивати власну правову та політичну культуру; об'єднувати методологічні можливості філософського та правового підходів щодо актуальних проблем розвитку

правової реальності; аналізувати основні філософсько-правові та юридичні категоріальні концепти не тільки в історичному контексті, але й в аспекті розбудови України як держави, враховуючи реформу правової системи; спираючись на глибоке усвідомлення змісту універсального загальноєвропейського та українського конституційного принципу верховенства права, застосовувати його у сув'язі (узгодженості) з принципами верховенства Конституції та закону.

3. Комунікація: здатність планувати і організовувати власну наукову діяльність: організовувати комплексні завдання протягом певного періоду та вчасно представляти результати.

4. Автономність та відповідальність: продемонструвати уміння планувати і організовувати власну наукову діяльність: продемонструвати уміння розуміти політичні, соціальні, економічні, історичні, особистісні та психологічні явища, беручи їх до уваги в створенні, тлумаченні та застосуванні закону.

У результаті вивчення дисципліни аспіранти формують наступні компетентності та одержують відповідні їм програмні результати навчання (див. таблицю 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей та програмних результатів навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК1	Здатність до аналізу та синтезу, абстрактного мислення. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. Здатність до формування системного наукового і загального культурного світогляду. Здатність постійно вдосконалювати власні наукові напрацювання й оволодівати сучасними знаннями. Здатність приймати мотивоване та обґрунтоване рішення. Здатність до адекватної критики і самокритики, толерантності щодо інших наукових поглядів.	ПРН1	Виявляти нові тенденції розвитку науки адміністративного, фінансового та транспортного права та оцінювати їх потенціал.
ЗК2		ПРН 2	Здійснити завершене оригінальне дослідження, що базується на використанні сучасних методів у науковій роботі.
ЗК3			
ЗК5		ПРН 3	Набути універсальні навички дослідника, зокрема вміння вдало здійснювати презентацію свого дослідження з обраної теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
ЗК8		ПРН4	Оволодіти методологією проведення наукових досліджень.
ЗК11			
		ПРН7	Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх

фахові компетентності (ФК)			розв'язання. Вміти брати участь в обговоренні теми наукового дослідження, наукової проблематики під час наукових заходів іноземною та державною мовами
ФК1	Здатність до формування нових ідей та застосування сучасних методологічних та методичних інструментів у науковій та педагогічній діяльності.	ПРН12	Застосовувати на постійній основі деонтологічні правила і керівні принципи наукових досліджень в галузі права з урахуванням таких аспектів, як необхідність дотримання авторських прав, недоторканності приватного життя, професійної таємниці та належних дослідницьких практик тощо. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. Адекватно працювати у складі колективу науковців (вітчизняних, зарубіжних), формуючи власний внесок у виконання спільного проекту, завдання. Демонструвати лідерські якості, комунікативні навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді професійної спільноти, дотримуючись при цьому принципів доброчесності та поваги.
ФК2	Здатність до системного розуміння історичних етапів формування адміністративного права, вміння використовувати теоретичну спадщину минулого у своїй дослідницькій діяльності.	ПРН15	
ФК3	Здатність до розуміння тенденцій, закономірностей, факторів й умов формування юридичної науки, її місця в системі соціальногуманітарного знання, правової політики, правової культури громадян і суспільства в цілому.	ПРН16	
ФК4	Здатність до формулювання наукової проблеми та її робочих гіпотез на основі аналізу існуючих та створення нових цілісних знань у галузі адміністративного, фінансового та транспортного права	ПРН17	
ФК6	Здатність проводити теоретичні та прикладні дослідження у сфері юридичних наук, використовуючи сучасні дослідницькі підходи та методи.		
ФК7	Здатність вибирати і застосовувати дослідницькі методи, використовувати відповідну методологію проведення наукових досліджень, встановлювати необхідний зв'язок між об'єктом і предметом дослідження, теорією/концепцією та інструментарієм сучасної		

ФК9	науки. Здатність формулювати релевантні для сучасної юридичної науки і практики висновки на основі проведених досліджень.		
ФК10	Здатність визначати, глибоко аналізувати наукову інформацію з різних джерел, співставляти отримані дані на предмет їх достовірності, об'єктивності.		
ФК12	Здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти при написанні експертних заявок, проектних заявок, проектів аргументацій позиції суду, звернень, меморандумів, юридичних висновків в різних сферах практичної діяльності.		
ФК13	Здатність до самостійного аналізу практики застосування вітчизняного та європейського законодавства для виявлення проблем правового регулювання та надання рекомендацій щодо їх вирішення.		
ФК16	Здатність дотримуватися вимог академічної та професійної доброчесності.		

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Методологічні питання науки права

ТЕМА 1. Предмет методології права: еволюція поглядів, дискусії, визначення. Особливості організації наукових досліджень

Право як засіб гармонізації суспільних відносин, його вольовий та імперативний характер. Одвічна сутність права – забезпечення і захист людської свободи, справедливості, рівності, визначення їхніх можливостей і гарантій. Науковий сенс права та його роль у формуванні свободи особи та почуття відповідальності.

Логіка наукового дослідження. Система підготовки до роботи над темою. Система джерел права в науковій ретроспективі.

Методологія права як світогляд, наука та навчальна дисципліна. Історичний характер становлення і формування права як міждисциплінарної галузі наукового знання. Предмет методології та науки досліджень права: еволюція поглядів, дискусії, визначення. Основні питання філософії права.

Коло проблем, що складають зміст наукової діяльності: сутність права, метафізика і діалектика права, взаємовідношення держави, особистості та права, механізм забезпечення прав людини та предмет методології права в історичному розвитку Філософія права в системі наук, її структура і функції. Сучасний стан викладання філософії права на юридичних факультетах університетів. Проблема методології права.

ТЕМА 2. Зародження правової думки та науки досліджень

Загальне значення історичної ретроспективи для наукових досліджень. Підготовка історичних джерел до критичного осмислення наукового дослідження.

Правові уявлення давньогрецьких філософів. Формування міфологічних уявлень про право і державу (творчі здобутки Гомера і Гесіода); формування філософського підходу (вчення "семи мудреців", Піфагора, Геракліта, Демокріта); реалістична інтерпретація права та політики софістами; логіко-понятійний аналіз права та держави Сократа та Платона; формування початкових форм емпірико-наукового вивчення держави і права, репрезентоване Арістотелем; формування початкових форм історико-політичного вивчення держави і права Полібієм; філософсько-правові ідеї Епікура та стоїків (доба еллінізму).

Середньовічні філософсько-правові погляди на науку та право. Центральна проблема політико-юридичних знань: влада, держава, суспільство. Ідеологічні конструкції науки, які мали визначальний вплив на зміст і формування філософсько-правових поглядів у цю епоху.

Особливості філософсько-правових ідей епохи Відродження і Реформації. Нова постановка питання про сутність права, яку віднайшла епоха Відродження. Звернення до людської індивідуальної волі, до волі розумної людини. Подолання антагонізму особи і природи мислителями Нового часу: людина і природа як учасники одного процесу розвитку природної еволюції.

ТЕМА 3. Становлення методології права та науки дослідження як самостійної науки

Поняття методологій наукового дослідження. Методи, методика, методологія наукових розробок. Ситсема та взаємзв'язок методів дослідження та загальної правової методології.

Методологія права як самостійна наука. Розробка науки права як наукової теорії. Структура наукового знання. Історія становлення правової методології та сучасний стан досліджень в галузі права в Україні та світі.

Методологічні джерела сучасного європейського права: давньогрецька філософія права, римське позитивне право і християнська етика.

Теорія природного права як перша самостійна філософсько-правова система. Відмінність витоків права та підходів до його тлумачення в юридико-позитивістській та природно-правовій доктрині. Становлення та розвиток природно-правового мислення. Поняття природного права в історичному розвитку. Поняття та різновиди юснатуралізму. Класичні теорії та сучасні концепції природного права.

Право як утворення держави, сукупність державно-владних примусових норм. Типи юридичного позитивізму (легізм, нормативізм, етатизм. Необхідність та взаємодія юснатуралістичної, натурфілософської, герменевтичної та позитивістської методології в юриспруденції. Розвиток вітчизняної правової думки.

МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Онтологічні, гносеологічні, аксіологічні аспекти досліджень у сфері права

ТЕМА 4. Онтологія права та методології права і досліджень. Правова реальність та форми її буття

Онтологія наук досліджень та наукових результатів. Поняття онтологія в напрямках правової науки.

Вирішення проблеми наукового буття права в руслі легістської, онтологічної та лібертарно-юридичної концепцій праворозуміння.

Онтологічні основи науково-правової реальності.

Право в системі нормативно-ціннісних основ буття. Взаємозв'язок права як міри науки і практики державного управління. Можливість і дійсність реалізації права в межах держави. Ідея всеосяжності науки. Суспільство як форма реалізації ідеї державного управління. Взаємозв'язок і конкуренція науки і практики.

Структура наукової правової реальності: правові установи, правові відносини, правова свідомість.

ТЕМА 5. Аксіологія науки права. Право як наукова цінність

Аксіологія наукового дослідження та наукових результатів.

Особливості ціннісного підходу в дослідженні права. Цінність як центральне поняття наукової аксіології. Основний критерій цінності науки права.

Правова аксіологія: історія виникнення, основні поняття та принципи. Право як утвердження цінностей в житті суспільства. Власна цінність права як методу в науці і практиці.

Право, мораль, наука. Людина – головна цінність науки. Загальнолюдські цінності як цілі науки права. Життя, гідність, власність, свобода, рівність, справедливість як загальнолюдські та наукові і правові цінності. Система наукових цінностей та їх відображення у праві.

Свобода як всезагальний принцип науки права. Свобода як цінність, що впливає з гідності. Гендерна рівність в науці. Свобода як можливість вибору. Свобода як пізнана необхідність. Свобода і відповідальність, діалектичні зв'язки між ними. Правові методи утвердження свободи і відповідальності у житті суспільства.

Справедливість як науково-правова цінність. Справедливість і рівність як категорії правової науки. Структура наукової справедливості. Історія та сучасні концепції наукової справедливості.

Рівність як ключове поняття в науці права. Норма права і проблема належно-ідеального. Загальне благо як моральна і правова цінність. Ціннісні орієнтації особистості як найважливіші елементи її внутрішньої структури. Правовий та науковий ідеал.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Практичні аспекти наукових досліджень та науковий позитивізм права

ТЕМА 6. Система підготовки наукової роботи

Питання організації наукового буття. Науковий пошук та джерела права в системі науки. Структура організації дисертаційної роботи.

Права науковця та наукова добродетель. Поняття особистості науковця. Філософія про відносини між особистістю і суспільством, наукою та науковцем. Природа людини і право. Антропологічні основи науки та дослідження. Гуманізм як принцип науки.

Теорія роботи над першим розділом дисертації. Теорія природного права як підґрунтя філософсько-правового розуміння прав людини. Поняття, сутність та структура прав людини. Місце і роль основ права в наукових дослідженнях. Теорія, методологія, система підготовки першого розділу дисертації.

Свобода і юридична відповідальність науковця: суспільний та індивідуальний виміри. Гуманізм і проблема методології науки.

Методологія підготовки другого розділу дисертації. Межа теорії і практики науки. Поняття підготовки наукової новизни. Теорія як система науки та практики. Структура висновків до розділів та логіка підготовки пропозицій.

Теорія “науки в третьому розділі”. Співвідношення між науковою і практичною цінністю дисертації. Поняття перехідного суспільства. Філософське осмислення внеску та наукової новизни. Суб'єкти впровадження результатів наукової роботи. Логіка формування висновків дисертації.

Теорія та практика оформлення літератури в дисертації.

ТЕМА 7. Теорія та практика підготовки результатів наукової роботи до публікації

Поняття, структура та види фахових джерел. Специфіка підготовки тез конференцій та наукових статей.

Практичні проблеми публікації наукових фахових статей.

Дослідження та оформлення статей у вітчизняних фахових виданнях. Структура статті, ключові слова та анотація.

Проблема публікацій в іноземних фахових виданнях з правових наук. Питання перекладу та комунікації в науці. Проблеми виступів на конференціях та наукової комунікації.

Проблема морального вибору як вирішення конфлікту між метою та засобами діяльності, що знаходиться у співвідношенні з ризиком та морально-психологічною усталеністю до професійних деформацій.

4. Структура та тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин
-----------------	-----------------

модулів і тем	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	інд		с.р.	л	с	п	лаб
МОДУЛЬ 1.												
Змістовий модуль 1. Методологічні питання науки права												
ТЕМА 1. Предмет методології права: еволюція поглядів, дискусії, визначення. Особливості організації наукових досліджень	19	6	2				11	17	2			15
ТЕМА 2. Зародження правової думки та науки досліджень	18	4	2				12	17	2			15
ТЕМА 3. Становлення методології права та науки дослідження як самостійної науки	20	4	4				12	19	2	2		15
Разом за змістовим модулем 1	57	14	8				35	53	6	2		45
Усього годин за модулем 1	57	14	8				35	53	6	2		45
МОДУЛЬ 2.												
Змістовий модуль 2. Онтологічні, гносеологічні, аксіологічні аспекти досліджень у сфері права												
ТЕМА 4. Онтологія права та методології права і досліджень. Правова реальність та форми її буття	15	2	2				11	17	2			15
ТЕМА 5. Аксіологія науки права. Право як наукова цінність	16	2	2				12	12		2		15

Разом за змістовим модулем 2	31	4	4				23	34	2		2			30
Змістовий модуль 3. Практичні аспекти наукових досліджень та науковий позитивізм права														
ТЕМА 6. Система підготовки наукової роботи	16	2	2				12	17	2					15
ТЕМА 7. Теорія та практика підготовки результатів наукової роботи до публікації	16	2	4				10	16	2					14
Разом за змістовим модулем 3	32	4	6				22	33	4					29
Усього годин за модулем 2	63	8	10				45	67	6		2			59
Усього годин	120	22	18				80	120	12		4			104

5. Теми семінарських занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет методології права: еволюція поглядів, дискусії, визначення. Особливості організації наукових досліджень	2
2	Зародження правової думки та науки досліджень	2
3	Становлення методології права та науки дослідження як самостійної науки	2
4	Онтологія права та методології права і досліджень. Правова реальність та форми її буття	2
5	Аксіологія науки права. Право як наукова цінність	2
6	Система підготовки наукової роботи	2
7	Теорія та практика підготовки результатів наукової роботи до публікації	2
Разом		14

6. Теми практичних занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Предмет методології права: еволюція поглядів, дискусії, визначення. Особливості організації наукових досліджень	
2	Зародження правової думки та науки досліджень	
3	Становлення методології права та науки дослідження як самостійної науки	2
4	Онтологія права та методології права і досліджень. Правова реальність та форми її буття	
5	Аксіологія науки права. Право як наукова цінність	2
6	Система підготовки наукової роботи	
7	Теорія та практика підготовки результатів наукової роботи до публікації	
Разом		4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет методології права: еволюція поглядів, дискусії, визначення. Особливості організації наукових досліджень	11	15
2	Зародження правової думки та науки досліджень	12	15
3	Становлення методології права та науки дослідження як самостійної науки	12	15
4	Онтологія права та методології права і досліджень. Правова реальність та форми її буття	11	15
5	Аксіологія науки права. Право як наукова цінність	12	15
6	Система підготовки наукової роботи	12	15
7	Теорія та практика підготовки результатів наукової роботи до публікації	10	14
Разом		80	104

9. Методи навчання

Використання комплексу різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності аспірантів під час вивчення дисципліни ґрунтується на послідовній і цілеспрямованій постановці перед аспірантами проблемних завдань, розв'язуючи які, вони під керівництвом викладача активно засвоюють нові знання.

Основними методами вивчення дисципліни «Методології та логіки наукових досліджень» є: аналіз та синтез; порівняльно-правовий; системно-структурний, прогнозування тощо.

Завданням логічних методів аналізу та синтезу методу є виявлення основних елементів досліджуваного об'єкта, змін, що в ньому відбуваються з метою розкриття їх змісту і взаємовідносин. Ці методи широко

використовуються при відпрацюванні навчальних питань на семінарських заняттях.

Вербальні методи навчання:

- лекція, розповідь, бесіда.

Як один з словесних методів навчання навчальна лекція припускає усне викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповідь, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень. Лекція, як правило, займає все заняття, в той час як оповідання займає лише його частину.

В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації, як в розповіді, підтримання уваги протягом тривалого часу, активізації мислення слухачів, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення.

В ході застосування методу бесіди використовуються прийоми порушення питань (основних, додаткових, навідних і ін.), обговорення відповідей і думок аспірантів, корегування їх відповідей, прийоми формулювання висновків з бесіди.

Питання до бесіди повинні бути достатньо ємними для цілісного сприймання. Питання не повинні вимагати односкладових відповідей. Викладач може використати допоміжні, навідні запитання, що дозволять продовжити обговорення проблеми.

Практичні методи навчання:

- проблемно-пошукові методи;
- метод тестування;
- опитування на семінарському занятті;
- експрес опитування;
- письмові модульні роботи;
- самостійна робота аспірантів;
- індивідуальні завдання.

10. Методи контролю

Впровадження різноманітних видів контролю стимулює навчання та пізнавальну діяльність аспірантів та дозволяє визначити якість засвоєння навчального матеріалу, рівень відповідності сформованих умінь та навичок цілям та завданням дисципліни «Методологія та логіка наукового дослідження».

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки аспірантів за визначеною темою (навчальним елементом).

Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів аспірантів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни.

Модульний контроль (проміжний, підсумковий) проводиться з метою визначення стану поточної успішності аспірантів за певний період навчання (на конкретну дату). **Модульний проміжний контроль** проводиться з усіх дисциплін на відповідно запланованому викладачем занятті навчального семестру.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання аспірантів за семестр, яке здійснюється в Університеті у формі заліку.

Таким чином методами контролю є:

- перевірка знань аспірантів на семінарських заняттях (для денної форми навчання);
- перевірка знань аспірантів на практичних заняттях (для заочної форми навчання);
- перевірка виконання самостійної роботи студента;
- перевірка індивідуальних завдань;
- перевірка конспектів;
- контрольна робота (для заочної форми навчання);
- залік.

11. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Модулі	Модуль I			Модуль II			Кількість балів у семестрі*	Підсумковий контроль (залік, екзамен)**		
	30			30						
Змістові модулі	ЗМ 1			ЗМ 2	ЗМ 3					
Кількість балів за ЗМ та модульний контроль	20			10	20		10	60	40	
Кількість балів за видами роботи	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	Лекції	Практичні	Модульний контроль			
Відвідування	4				4					
Активність на заняттях		8				8				
Виконання СРС			8							8
Наукова робота	Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах – 0-15 балів								15	

11.1 Критерії оцінювання модульного завдання

Завдання	Кількість балів
Питання 1	3
Питання 2	4
Питання 3	3
Разом	10

11.2 Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Завдання	Кількість балів
Питання 1	10
Питання 2	15
Питання 3	15
Разом	40

11.3 Залік

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
10	10	30	10	10	10	20	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

11.4 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - A (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - ВС (75-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-74 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

12. Методичне забезпечення

- навчальна програма;
- робоча навчальна програма;
- матеріали до семінарських, індивідуальних та самостійної роботи студента;
- комплект завдань для модульних контрольних робіт;
- конспект лекцій;
- перелік питань для підготовки до заліку;
- методичні вказівки та тематика контрольних робіт (для заочної форми навчання).

13. Рекомендована література

1. Кравець В.М. Розмежування природного та позитивного права як методологічна основа порівняльних філософсько-правових досліджень / Кравець В.М. // Іменем Закону. Науковий вісник. – 2011. – № 1(9).– С. 3-8.
2. Габрієлла Бирта, Юрій Бургу. Методологія і організація наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2014.
3. Микола Євтушенко, Меланія Хижняк. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019.
4. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр наукових досліджень, 2019.
5. О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Методологія наукових досліджень. Підручник. Х.: Право, 2019.
6. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015.
7. В.І. Зацерковний. Методологія наукових досліджень. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017.